



**2018/2097(INI)**

13.9.2018

# **ONTWERPVERSLAG**

over het jaarverslag over de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands  
en veiligheidsbeleid  
(2018/2097(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: David McAllister

**INHOUD**

**Blz.**

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT .....3

## ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

### over het jaarverslag over de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (2018/2097(INI))

*Het Europees Parlement,*

- gezien het jaarverslag van de Raad aan het Europees Parlement over het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid,
  - gezien de artikelen 21 en 36 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
  - gezien het Handvest van de Verenigde Naties,
  - gezien de verklaring van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) over politieke verantwoordingsplicht,
  - gezien de integrale strategie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid van de Europese Unie van 2016,
  - gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 7 juni 2017 getiteld "Een strategische aanpak van weerbaarheid in het externe optreden van de EU" (JOIN(2017)0021),
  - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0000/2018),
- A. overwegende dat het veiligheidsklimaat in de EU nu instabieler, onvoorspelbaarder, complexer en dubbelzinniger is dan op enig ander moment sinds het einde van de koude oorlog; overwegende dat het huidige EU-beleid misschien niet langer volstaat om te zorgen voor een stabiele en welvarende omgeving;
- B. overwegende dat het extern optreden van de EU een rechtstreeks effect op het leven van onze burgers heeft, omdat het veiligheid en stabiliteit in onze buurlanden ondersteunt en crises voorkomt;
- C. overwegende dat de EU-bevolking afneemt en dat deze volgens voorspellingen rond 2050 slecht 5% van de wereldbevolking zal vertegenwoordigen, tegen 13% in 1960;
- D. overwegende dat naar verwachting Afrika verantwoordelijk zal zijn voor meer dan de helft van de bevolkingsgroei tegen 1950, en dat verwacht wordt dat 1,3 miljard van de bijkomende 2,4 miljard mensen ter wereld uit Afrika afkomstig zal zijn;
- E. overwegende dat tegen 2050, China, de VS en India naar verwachting de grootste economische machten ter wereld zullen zijn, met een nog grotere politieke invloed, terwijl geen van de EU-lidstaten tot de grootste economieën ter wereld zal behoren;

- F. overwegende dat de nieuwe wereldorde gekenmerkt wordt door asymmetrie, met vele niet-statelijke actoren die de afgelopen tien jaar meer invloed hebben verworven; het gaat hier onder andere om ngo's die de mensenrechten verdedigen, multinationale ondernemingen die overheidsbeleid beïnvloeden en activisten op de sociale media die oproepen tot democratische verandering; overwegende dat opkomende staten of niet-statelijke actoren echter geen onweerlegbaar wereldbeeld kunnen opleggen;
- G. overwegende dat door de globalisering er een sterkere onderlinge afhankelijkheid is ontstaan, waarbij in Beijing of Washington genomen besluiten van directe invloed op ons leven zijn; overwegende dat door deze onderlinge afhankelijkheid, burgers overal ter wereld zich bewust zijn geworden van grensoverschrijdende problemen, die grensoverschrijdende oplossingen vergen;
- H. overwegende dat bijna een kwart van de wereldbevolking in kwetsbare staten of samenlevingen woont;
- I. overwegende dat de pogingen van de EU om een leiderschapspositie in de wereld aan te nemen zijn tegengewerkt door de financiële crisis, het toenemende euroscepticisme, de vele crises in onze buurlanden en toenemende scepsis in de Europese publieke opinie over machtsvertoon buiten onze grenzen, waardoor de tendens is ontstaan om op gebeurtenissen te reageren in plaats hierop in een eerder stadium invloed uit te oefenen;
- J. overwegende dat westerse democratieën protectionistischer en meer op zichzelf gericht zijn geworden en naar de extremen neigen juist nu alleen door middel van multilaterale samenwerking doeltreffend op mondiale uitdagingen kan worden ingespeeld; overwegende dat dit machtsvacuüm wordt opgevuld door andere machten zoals China of Rusland;
- K. overwegende dat het besluit van president Trump om zich uit het nucleair akkoord met Iran terug te trekken en Europese bedrijven die zaken met Iran doen secundaire sancties op te leggen, de grenzen van de Europese economische soevereiniteit heeft getoond;
1. benadrukt dat het moment is aangebroken waarop de Europese Unie haar lot in eigen handen moet nemen; is van mening dat de EU haar rol als volwaardige, soevereine politieke macht ten volle moet opnemen in de internationale betrekkingen om bij te dragen aan het oplossen van conflicten overal ter wereld en de mondiale governance mede vorm te geven;
  2. is ervan overtuigd dat geen enkele EU-lidstaat alleen, doeltreffend op de mondiale uitdagingen van dit moment kan reageren; meent dat alleen door binnen de EU hun gewicht in een gemeenschappelijke schaal te leggen, de lidstaten op het internationale toneel invloed kunnen uitoefenen; is ervan overtuigd dat de 28 lidstaten samen, die 500 miljoen burgers vertegenwoordigen, meer invloed kunnen uitoefenen in internationale onderhandelingen en bij het vaststellen van internationale regels en normen; meent bovendien dat indien de EU bescherming biedt, de globalisering in plaats van een dreiging te zijn, de EU-burgers kansen kan bieden;
  3. betreurt dat de lidstaten te vaak hun nationale belangen voorop stellen, ongeacht de mogelijke gevolgen hiervan op Europees niveau, waardoor de geloofwaardigheid van de EU als wereldspeler wordt aangetast; roept op tot een sterkere verdeling van de

- verantwoordelijkheden en sterkere samenwerking tussen de EU en haar lidstaten; meent dat goede samenwerking tussen de lidstaten van essentieel belang is om onze democratie, onze vrijheid en onze sociale en milieunormen veilig te stellen;
4. brengt in herinnering dat alle 28 lidstaten bij elkaar genomen, de EU 's werelds grootste economie is met meer dan een half miljard mensen; benadrukt dat de EU ook 's werelds grootste verstrekker van ontwikkelingshulp is;
  5. benadrukt dat de Europese aanpak in de externe betrekkingen wordt gekenmerkt door:
    - de bevordering en bescherming van Europese waarden zoals vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten;
    - een sterke gehechtheid aan multilateralisme, waarbij de steun van het VN-stelsel en regionale organisaties centraal staan;
    - een sterke wil om in de eerste plaats diplomatieke in plaats van militaire oplossingen te zoeken;
    - een nadruk op conflictpreventie, vredesopbouw en institutionele opbouw;
  6. benadrukt dat de EU haar beginselen van democratie, mensenrechten en de rechtsstaat trouw moet blijven; benadrukt hoe belangrijk het is dat wordt beoordeeld of de bevordering van deze beginselen in derde landen effect heeft gehad;
  7. roept de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO), de Commissie en de lidstaten op om strategisch op te treden door alle middelen waarover zij beschikken te gebruiken, waaronder handels-, ontwikkelings-, en diplomatieke en militaire instrumenten, om de geopolitieke invloed van de EU te versterken en haar belangen te beschermen;
  8. wenst dat voldoende financiële middelen worden vrijgemaakt voor het extern optreden van de EU in het kader van het volgende meerjarig financieel kader (MFK) voor de periode 2021-2027; is van mening dat de toenemende uitdagingen in de buurlanden van de EU en daarbuiten aanzienlijk hogere kredieten voor extern optreden vereisen;
  9. roept de EDEO op om te investeren in collectief leiderschap en van geval tot geval coalities te smeden met gelijkgestemde landen, een op regels gebaseerde internationale orde, multilateralisme en vrijhandel te ondersteunen en op samenwerking gebaseerde oplossingen te zoeken voor mondiale uitdagingen; roept de EDEO op om samen te werken met opkomende machten bij het leveren van mondiale collectieve voorzieningen zoals vrede en veiligheid, ook door samen te werken bij crisisbeheersingsoperaties overal ter wereld, en aan aanpassing aan de klimaatverandering, financiële stabiliteit en schone lucht en schoon water;
  10. merkt op dat de EU een belangrijke rol heeft gespeeld bij het de-escaleren en oplossen van buitenslands-beleids crises, namelijk toen bepaalde lidstaten het voortouw namen onder toezicht van de Unie in haar geheel, bijvoorbeeld het Normandië-kwartet of bij de EU3+3-onderhandelingen met Iran; ondersteunt de oprichting van ad hoc-coalities van lidstaten die een respons kunnen bieden op internationale crises, waardoor de EU flexibeler en sneller buiten haar grenzen kan optreden doordat er geen algemene

consensus onder de lidstaten hoeft te worden bereikt;

11. is verheugd over de toegenomen rol van de EU bij wederopbouw na conflicten als manier om vrede veilig te stellen;
12. begrijpt dat op basis van de nabijheid van dreigingen beleidsprioriteiten worden vastgesteld; roept alle lidstaten evenwel op om het in de Verdragen opgenomen solidariteitsbeginsel te eerbiedigen (artikel 80 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie) en de noodzakelijke maatregelen te nemen om op de migratiecrisis te reageren, net zoals alle lidstaten op solidaire wijze hebben gereageerd op de uitdagingen ten gevolge van het heroplevende en assertieve Rusland;
13. merkt op dat de interne en externe veiligheid steeds sterker met elkaar samenhangen; ondersteunt de maatregelen van de Commissie en de VV/HV om de weerbaarheid van de EU tegen terroristische aanslagen, illegale migratie, cyberaanvallen en andere hybride dreigingen te verbeteren als onderdeel van een strategie om de risico's te verkleinen;
14. benadrukt dat trans-Atlantische betrekkingen een absolute voorwaarde zijn voor de veiligheid en welvaart aan beide zijden van de Atlantische Oceaan; betreurt de geleidelijke terugtrekking van de VS uit de multilaterale, op regels gebaseerde wereldorde, doordat het land de Overeenkomst van Parijs, het gezamenlijk alomvattend actieplan (JCPOA) en de trans-Pacifische partnerschapsovereenkomst heeft verlaten;
15. onderstreept dat maatregelen voor de stabiliteit en de welvaart van de Westelijke Balkan neerkomen op een investering in de veiligheid en toekomst van onze Unie; herinnert aan het Europese perspectief voor de landen van de Westelijke Balkan; benadrukt dat het uitbreidingsproces op verdiensten gebaseerd is en op niets ander mag steunen dan de concrete resultaten die ieder individueel land boekt; herhaalt het belang in het gehele proces van de rechtsstaat, verzoening en goede betrekkingen met de buurlanden, veiligheid en migratie, sociaal-economische ontwikkeling, vervoers- en energieverbindingen en de digitale agenda;
16. roept de Commissie en de EDEO ertoe op om het EU-vermogen om verandering teweeg te brengen aan haar Oostelijke grenzen te blijven gebruiken en hierbij gebruik te maken van handelsovereenkomsten en de toegang tot de interne markt als prikkels om democratische hervormingen te bevorderen, evenals de aanneming van Europese regels en normen;
17. brengt in herinnering dat het Middellandse Zeegebied een van de meest ongelijke grenzen ter wereld heeft; herhaalt dat met spoed de economische ontwikkeling van het zuidelijke Middellandse Zeegebied en de gebieden van Afrika ten zuiden van de Sahara moet worden gestimuleerd om economische mogelijkheden te creëren in de landen waar migranten vandaan komen; is in dit verband verheugd over het voorstel van voorzitter Juncker om een nieuwe Afrikaans-Europese alliantie voor duurzame investeringen en banen tot stand te brengen en zijn initiatief om de verschillende handelsovereenkomsten tussen de EU en Afrikaanse landen om te vormen tot een enkel vrijhandelsovereenkomst tussen de twee continenten die moet leiden tot een economisch partnerschap tussen gelijken;

18. meent dat "soft power" en institutionele opbouw weliswaar belangrijk zijn, maar niet volstaan om invloed uit te kunnen oefenen in een wereld waar machtspolitiek en "hard power" een steeds grotere plaats innemen; meent dat de middelen en capaciteiten die het buitenlands beleid van de EU ondersteunen uiteindelijk grotendeels bepalend zullen zijn voor de doeltreffendheid ervan;
19. is verheugd over de stappen die zijn genomen om de militaire autonomie van de EU te verhogen, namelijk de oprichting van een commandocentrum onder één bevel in Brussel voor Europese militaire opleidingsmissies en het wegnemen van belemmeringen voor de inzet van EU-gevechtsgroepen; is van mening dat de invoering van permanente gestructureerde samenwerking (PESCO) bij defensieprojecten en de gecoördineerde herziening van nationale defensiebegrotingen de lidstaten erbij zullen helpen om hun defensiebegrotingen doeltreffender te besteden;
20. meent dat de EU alleen een geloofwaardige politieke macht kan worden indien zij over de capaciteit beschikt om troepen in te zetten bij conflicten wereldwijd; roept de EDEO en de lidstaten op om voldoende militaire capaciteiten te ontwikkelen om hun waarden en belangen wereldwijd te verdedigen;
21. benadrukt dat door nieuwe formaten te ontwikkelen, zoals de Europese Veiligheidsraad, waarvoor bondskanselier Merkel pleit, het besluitvormingsproces voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) doeltreffender zou kunnen worden;
22. ondersteunt het voorstel dat Commissievoorzitter Juncker tijdens zijn toespraak over de Staat van de Unie op 12 september 2018 beschreef om over te gaan op besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid op specifieke gebieden van het GBVB waarop momenteel unanimititeit vereist is volgens de Verdragen, met name mensenrechtenvraagstukken, sancties en civiele missies; meent dat met besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid, de EU resoluter, sneller en doeltreffender zou kunnen optreden; roept de Europese Raad op om dit initiatief op te pakken door gebruik te maken van de overbruggingsclausule (artikel 31, lid 3, VEU); moedigt de Europese Raad aan om te overwegen om besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid uit te breiden naar andere gebieden van het GBVB;
23. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, en de lidstaten.